

Per.
Lat
020

Lateinische Jugendzeitschrift. Latin ifjúsági folyóirat. Revue latine de la jeunesse

Laptulajdonos: Katolikus Középkolai Tanáregyesület. — Sumptibus Societatis Magistrorum Catholicorum Mediarum Scholarum Hungariae. — (Praeses: Dr. Andreas Zibolen elnök.)

Administrator (felelős kiadó — Geschäftsstelle — administration), ad quem pecuniae dirigantur: ALEXANDER REGÉNYI, Budapest, XI., Fehérvári-út 13. (tel.: 269-057).

Moderator (felelős szerkesztő — Schriftleitung — rédaction), ad quem manuscripta mittantur: JOSEPHUS WAGNER DR., Budapest, XI., Lágymányosi-utca 20. (telephon: 268-634).

Megjelenik minden hó 20-án. — Prodit singulis mensibus die 20. Pretium subnotationis an. 1941—42: 3 pengoe, extra Hungariam 4 pengoe. Nummaria chartula (vulgo: chèque) postalis in Hungaria: 57.292. Subnotatores earum gentium unde pecuniarum transmissio impeditur, utantur schidulis «Coupon réponse international» appellatis, quarum si quis decem in epistola ad administratorem mittit, pretium annum solvit.

Nuntii recentissimi.

Alexander Csoma de Kőrös, investigator¹ Asiae, humili loco natus est die 4 m. Aprilis a. 1784 in oppidulo Kőrös in Transsilvania, mortuus est die 11 m. Apr. 1842 in oppido Dardsiling. In collegio Nagyenyediensi ingenium eius magnum apparuit, quare a quibusdam fautoribus² in urbem Göttingam missus tres annos in Universitate Scientiarum disciebat. Studiis finitis domum rediit, nam trans Russiam iter Hungarorum secutus in Asiam vehi voluit. In Asia prima statio erat Bagdad, ubi linguam Persicam, deinde Anglicam didicit. Hinc in Tibet profectus est, ubi scripsit grammaticam et vocabularium Tibetiense. Societas Asiana a. 1830 eum inter socios³ ascivit. Laborum suorum praemia noluit accipere, sic pecuniam quae ex Hungaria acceptam remisit ad caput⁴ Academiae Scientiarum augendum. Multa opuscula fructuosa⁵ scripsit ephemeridibus Anglicis, et missionariis Anglis liturgiam, psalmos⁶ et libros sacros in linguam Tibetiensem convertit. Ex urbe Calcuttā, ubi diu morabatur, in oppidum Lhassam profectus est, ut in bibliotheca lamae Dalaënsis originem Hungarorum investigaret, sed in itinere concessionem lamae expectans aegrotare incepit,

Statua Alexandri Kőrösi Csoma in urbe Calcutta

et in oppido Dardsiling febris intermittenti (= malarīa) mortuus est. Lectum morientis Chambell et nonnulli Angli circumsteterunt. Societas Asiana monumentum sepulcrum ei posuit, quod etiam tabulā memoriali Hungaricā ornatur. Opera omnia eius Hungarice Theodorus Duka edidit.

Ioannes Tóth disc. Csurgonensis.

¹ kutató = Forscher = investigateur ² pártfogó = Gönner = protecteur ³ tag = Mitglied = membre ⁴ tőke = Kapital = capital ⁵ ad discendum utilia ⁶ szoltár = Psalm = psalme

Saltatio¹ Vindobonensis¹ a Danuvio caerulo nuncupata, ab Ioanne Strauss, clarissimo musicae² iucundae² auctore composita, cum ante 75 annos in concentu³ musicali³ a choro caneretur, non multum afruit, quin — probabiliter propter verba eius insulsa — caderet.⁴

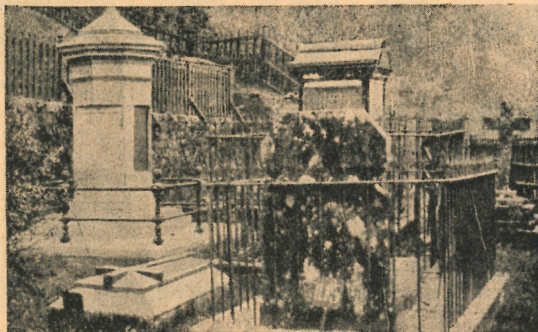
Sed ab auctore in modos symphonicorum transpositum opus ubique tanto cum applausu ab auditoribus acceptum est, ut Ioanni Strauss cognomen «rex Vindobonensium saltationum» in-

¹ keringő = Walzer = valse ² szórakoztató zene = Unterhaltungsmusik = musique légère ³ hangverseny = Konzert = concert ⁴ megbukik = durchfallen = tomber

deretur. Cuius operis popularitatem claritatemque nulla alia opera ab eodem composita, sc. saltationes (Fabulae ex silva Vindobonensi, Soni vernaes) necnon comoediae musicae (Vespertilio,⁵ Nox Venetiana, Baro Cingarorum) superaverunt.

A. Weber, disc. Schol. Piarum Bp.

⁵ Denevér = Fledermaus = Chauve-souris

Sepulcrum Al.-i Kőrösi Csoma in coemeterio Dardsilingiensi

Nuntii bellici. Vere ineunte etiam tempus appropinquat, quo Germani cum sociis iterum summā vi impetum in hostes faciant. Interim Angli libertatem pollicendo Indos impellere conantur, ut contra Japonios arma capiant, qui in dies magis magisque ad Australiam Indiamque versus invicti procedunt.

Nuntii radiophonici. Comoedia *Plauti*, quae inscribitur *Mostellaria*,¹ nuper Budapestini radiophonice acta est. *Iosephus Révay*, qui hanc comoediam aptissime in Hungaricum converterat, ingeniose praeludio interludioque quasi margine² actionem ita explevit, velut si *transmissio*³ *localis*³ huius comoediae die 9 m. Apr. a. 194. a. Ch. n. Romae primum actae esset. Idem Ios. Révay radiophonice de bimillennio Liviano iucundissime disseruit. — Socius noster *Adalbertus Pányi* magister Hunfalvyani Cassoviensis, utilissimam recitationem radiophonice habuit de hac quaestione: «Quomodo liberis nostris linguae exterarum gentium discendae sint.» Recitator etiam de lingua Latina disserens IUVENTUTIS quoque nostrae mentionem fecit, quae Horatii illud «Utile dulci» sequens efficit, ut discipuli linguam Latinam libenter discant.

Nuntii varii. Collegis nostris illustribus, *Colomanno Radványi*, moderatori ephemeridis «ZÁSZLÓNK» 40 annos iam explentis, nec non *Iosepho Révay*, moderatori ephemeridis «TÜKÖR», cuius centesimus iam fasciculus nuper in lucem prodiit, de hac laetabili sollemnique occasione amicissime gratulamur. Ad multos annos! — *Ioannes Prusinszky* rector stud. sup. emeritus amicus latinitalis egregius, octogenarius⁴ a pristinis discipulis — nunc iam magna ex parte primoribus civitatis — sollemniter celebratus est. — *Antonius Kiss Szabó* nos de spectaculo⁵ vespertino⁵ in urbe *Hajdúböszörmény* nuper edito certiores facit, cuius programma etiam discipuli *Bocskayani* ludo pastoralis ditaverunt.

¹ kísértet = Gespenst = revenant ² keret = Rahmen = cadre ³ helyszíni közvetítés = Hörbericht = radio reportage ⁴ 80 annos natus ⁵ est(ély) = Abendvorstellung = soirée

loca Aprilia.

Convertit *Aladarus Kővári* (Kaposvár).

Mensem gemmandi¹ Romani a verbo aperiendi appellabant Aprilem, id est aperientem. Hunc mensem mythologia Veneri, deae ruris reviviscentis atque amoris consecravit. Secundum enim mythum amicus deae, pulcherrimus iuvenis Adonis pastor inter venandum ab apro necatus est. Venus tunc maerori desperato se dedit, quo adducti dei concesserunt, ut Adonis solum autumnum hiememque apud inferos degeret,² ineunte autem vere ad amantem redire ei liceret. Adventus Adonidis mense ipso Aprili celebratus est. Fortasse ob huius ipsius mensis insolentioris tempestatem sunt Kalendae Apriles iam antiquitus dies iocandi et illudendi.

Rerum scriptores auctores³ sunt³ hunc quidem morem ab Oriente extremo divulgatum esse. Ex Indis hic ortus esse fertur, quibus *Hulilia*⁴ nominata pridie Kalendas Apriles celebrabantur. Qui eo die ludibrio⁵ habiti⁵ sunt, iis nomen ioculare stultorum *Hulilium* dabatur. In Europa quidem ioci Apriles iam antiquitus agebantur. Hoc enim tempore Celtae festum diem vernum nugatorium,⁶ Graeci autem et Romani, nec non Iudaei diem desipientium⁷ celebrabant.

Constat annum quondam in Europa Kalendis Aprilibus inceptum esse, dum anno 1564-o Carolus IX., rex Francorum initium anni diem in Kalendas Ianuarias transferret. Homines illius aetatis strenam⁸ suam e Ianuario in Aprilem, dein ex Aprili in Ianuarium inter se differebant plurimum risum moventes. Scilicet usu recepta erant illo tempore res ioci causā missa. Franci eum, qui ludibrio habitus est, vellicantes⁹ piscem Aprilem nominant. Siquis autem percontatur, cur homo supradictus potissimum¹⁰ piscis appelletur, Franci respondent: «Quia piscis animal stultissimum est». Quod quidem falso putatur, nam alii vocabulum *poisson* a vocabulo *boisson*¹¹ ductum esse confirmant.

Is qui decipitur, in Italia *calendrio*, in Hollandia *april gek* nominatur. Dani cursu Aprili certant, Slavi vero adipis¹² culicum¹² emendae gratiā mittunt se invicem in tabernam¹³ medicamentarii.¹³

Aliquando Petrus Magnus caesar Russorum totam urbem suam principalem ioci causā induxit.¹⁴ Kalendis enim Aprilibus nocte ante Petropolim cumulum ligni ingentem accendi iussit. Fulgore longinquo rubescente senes iuvenesque urbis cum urnis doliisque¹⁵ aqua repletis ad ignem exstinguendum confertim effundebantur. Milites excubantes¹⁶ his verbis excipiebant venientes: «Hodie sunt Kalendae Apriles!»

Scoti inductis nomen *gorok* imponunt, quod cuculum¹⁷ et simul fatuum¹⁸ significat. Anglis Scotisque mos receptissimus est «ovem agitare»

¹ rügyfakadás = Knospen treiben = bourgeonnement
² eltölt = zubringen = passer ³ tanusága szerint = verbürgen = au témoignage de ⁴ dies festi nomine *Huli*
⁵ áprilist jártni vkivel = jmd. in den April schicken = envoyer à qn un poisson (= piscis) d'avril ⁶ iocosum
⁷ bolond = Narr = insensé ⁸ újévi ajándék = Neujahrs-geschenk = étrenne ⁹ csipkelődve = stichelnd = piquer
¹⁰ éppen = vornehmlich = de préférence ¹¹ potio ¹² szűnyogzsír = Mückenschmalz = graisse de culex ¹³ gyógyszer-tár = Apotheke = pharmacie ¹⁴ ugrat, megréfal = anführen = faire un tour à ¹⁵ hordó = Fass = tonneau
¹⁶ custodientes ¹⁷ kakuk = Kuckuk = coucou ¹⁸ stultum

vel «stultum captare», id est tempus¹⁹ locumque¹⁹ constituere¹⁹ cum aliquo, sed ad constitutum non venire. Alii ambulantes de via clamant familiaribus suis obviam venientibus: «Luto²⁰ est aspersum os tuum!» Gravissimi quoque eorum huius modi nugis decipiunt se invicem, deinde deceptos irrident eisque nomen *gorok* vel «stultus m. Aprilis» dant. Sed lex non scripta est, ut ob haec ioca nunquam succensere liceat.

Anno 1798.-o ultima hebdomada m. Martii per vicos atque in actis diurnis Londinii haec sunt promulgata: «Post hosce octo dies horā duodecimā pompa²¹ singularis procedet ad abbatiam²² Westminsterensem, viri feminaeque grandi natu, vidui viduaeque, liberi, mariti et qui²³ uxorem²³ repudiaverunt,²³ uxores et quae²³ repudiaverunt²³ maritum.²³ Ad processionem unusquisque civium hac promulgatione invitatur.» Loca abbatiae circumiacentia die dictā plurima multitudo replevit, etiam fenestrae hominibus refertae erant. Subito aliquis tumultuantium exclamat: «O stultos mensis Aprilis!» — quo impulsā multitudo ridens indignataque statim discessit ad suam quisque domum. *Finis sequetur.*

¹⁹ találkozót adni = sich ein Stelldichein mit jmdm. geben = donner rendez-vous à qn. ²⁰ sár = Kot = boue ²¹ processio ²² apátság = Abtei = abbaye ²³ elvált = geschieden = divorcé(e)

Certamen corrigendi.

Qui hanc fabulam mendosam a quodam discipulo edendi causā scriptam optime correxerint, praemio ornabuntur. Terminus corrigendi: Calendae Iuniae.

De nauta et mercatore. *Quisdam mercator olim nautam interrogavit, quomodo patrem mortuum esse. «Naufragio quadam hauriebatur in mare, — respondit nauta senex — immo etiam avus et proavus hauriebantur in aqua.» — «Et tu non times in mare navigare?» interrogavit mercator. — «Antequam respondeam, — dixit nauta — etiam ego te aliquot rogo. Dic mihi, ubi patrem tuum mortuum esse.» — «In lectulo, — respondit ille — etiam avus et proavus in lectulo mortui sunt.» — «Et tu — dixit nauta ridens — non times in lectulo tuo dormire?»*

Petőfi: Nox silens est...

*Nox silens est, nox tranquillitatis,
Caelum lunā stellis lucidum;
Oculorum caerulorum virgo,
Quid facis tu nunc, decus meum?*

*Occupant dulcissimi me somni,
Exsomnia sed cerno somnia,
Somnus quisque est illustre regnum,
Cuius lumen tu es, lux mea!*

*Utinam o nunc furari possem,
Cum sit furtum turpe vitium!
Ex thesauro somnorum, furarer,
Ditaturus verum miserum!*

Vino. Bors Szegedinensis.

Ludovicus Aprily: Vere.

Versus dactylicos pulcherrimos solutā oratione latine reddidit *dr. Gisela Lakatos, uxor dr. Ladislai Bartha* (Mezőtúr).

In vallo naves pueriles fert nivis tabes, fumat in luce tectum fuscum. In longinquam terram avis orba levis proficiscitur moticilla.

Frons in occulta fagi gemma — sicut pullus in ovi putamine — curiose hiscit. Et quasi campus cantet hilarus, tintinnabulum tam laete sonat.

Proficiscor, intellego, iam scio, movet me, advocat seges germinans: cor tuum laceratum, detritum, tintinnabulum adfer, sine mora adfer!

Narratiunculae musicae. (2)

Ex libro *Iulii Fodor* convertit *Vinc. Gombár* Bp.

Claritas.¹ *Richardus Wagner* Coloniae² Agrippinae² concentum³ edidit.³ Die concentus symphoniaci⁴ militares ad deversorium, ubi Wagner habitabat, venerunt et matutinum⁵ symphoniae⁵ cantum⁵ ediderunt. — Credo! Claritas nominis mei! Tantā observantiā⁶ lacrimae sunt fere motae Wagnero. Neque se continere potuit, quin ad forum decurreret.

Magister⁷ symphoniacorum⁷ Wagnerum pro concentu maximas gratias agentem vultu nihil mutato audivit, deinde: «Quis tu es? — interrogavit.

— Richardus Wagner sum.

— Aha! Siccine! Etiam tu Richardus es?

Nunc iam intelligo — dixit magister symphoniacorum. — Matutinus symphoniae cantus non ad tuum honorem est a nobis editus, sed ad honorem alterius cuiusdam Richardi, et quidem domini Plötzl, ducis⁸ belli;⁸ ipse quoque hoc in deversorio habitat. Putasne nos ad honorem togati⁹ viri cuiuslibet concentum edere?!?

Et improbens¹⁰ renuebat.¹⁰

¹ hírnév = Berühmtheit = célébrité ² Köln ³ hangversenyéz = konzertieren = donner un concert ⁴ zenekar = Musikkapelle = orchestre ⁵ reggeli zene = Morgenmusik = musique du matin ⁶ figyelem = Ehrerbietigkeit = respect ⁷ karmester = Kapellmeister = chef d'orchestre ⁸ vulgo: generalis ⁹ civilis ¹⁰ rosszalóan csóvalja a fejét = mißbilligend den Kopf schütteln = en signe de désapprobation hocher la tête

Certamen¹ singulare¹ anno 1811. *Carolus Maria Weber* maiore conventu virorum mulierumque comitatus in ripa Tamesis² ambulabat. Rogatu conventus depromsit fistulam³ quamdamque canti-

¹ párbaj = Zweikampf = duel ² Temze = Themse = la Tamise ³ fuvola = Flöte = flûte

lenam eā cecinit. Mox conventui nonnulli militum⁴ praefecti⁴ Britannici obvii facti sunt iuniores aliquantulum vinolenti. Quibus conspectis Weber fistulam in sinu vestis reposuit.

Sed unus ex praefectis militaribus iurgium excitaturus: «Cur — inquit — fistulā canere desiisti?»

— Eādem de causā, quā incepti.

— Et cur incepisti?

— Quia cupido⁵ me⁵ incessit⁵ fistulā canendi.

— Nos vero cantum fistulae audire cupimus.

Nisi ergo fistulā canere perrexeris, te in flumen deiiciemus.

Gladii praefectorum minaciter concrepauerunt.⁶ Cum etiam mulieres adessent, Weber melius fore putavit, ut praefectis militum cederet.

Sed cum fistulā canendi finem fecisset, in aurem praefecti insurravit,⁷ ut post meridiem diei sequentis in luco, qui Hyde nominatur, adesset.⁸ Praefectus ad tempus constitutum aderat. Weber maniballistulam⁹ in praefectum direxit et: «Tu me — inquit — heri fistulā canere iussisti, ego nunc mutuum¹⁰ vicem¹⁰ rependens¹⁰ saltare te iubebo.»

Ita minacem se praebuit auctor operum musicorum, ut praefectus — licet invitus — saltationem quandam patriam maximeque decoram saltaret. Cum praefectus finem saltandi fecisset, Weber: «Nihil iam — inquit — inter nos debemus. Sed quocumque modo si vis, tibi satisfaciam».

— Satisfacere mihi non debes — respondit praefectus militaris. — Vir vere fortis et ingeniosus es. Ignosce mihi, quod te irritavi. Simus amici.

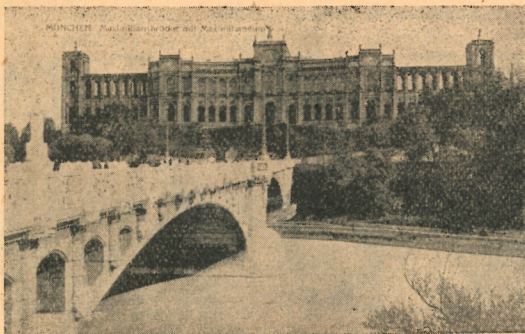
Et dextras inter se iunxerunt.

⁴ katonatiszt = Offizier = officier ⁵ kedve kerekedik = Lust bekommen zu = il lui prend envie de ⁶ megcsörren = klirren = résonner ⁷ belesűg = zuflüstern = chuchoter ⁸ megjelenik = erscheinen = être présent ⁹ pisztoly = Pistole = pistolet ¹⁰ viszonzásul = als Vergeltung = en revanche

De hodierna vi¹ armigera.¹

Dr. Georgius Lurz, Monacensis.

Hodierna vis armigera tres continet partes, quae sunt copiae terrestres sive exercitus, copiae maritimae sive classis, copiae aëriae sive arma aëria. Quae hic sequuntur, ad primam partem pertinent.

Maximilianeum, sedes Societatis Latinae Monacensis, cuius dr. G. Lurz praeses est.

Exercitus totius minima pars, quae compositione sua satis est rei suis viribus gerendae, est divisio pedestris. Componitur hodierna divisio

pedestris plerumque tribus regimentis pedestribus, una sectione² exploratoria,³ uno regimento tormentario⁴ levis unoque gravis armaturae, una sectione propulsandis⁴ thoracibus⁴ (sive curribus thoracatis), una battalione⁵ munitorum,⁵ una sectione renuntiorum⁶ unitatibusque⁷ subsidiariis.⁷ Huc accedunt officia a tergo ad rem subvehiculariam,⁸ sanitariam, veterinariam,⁹ administrativam pertinentia.

Pedestre regimentum constat e praetorio,¹⁰ renuntiorum agmine,¹¹ equitum aut sclopetariorum¹² birotis¹² motoris¹² instructorum¹² agmine, pedestri munitorum agmine, tribus battalioniibus, una pedestri compania¹³ tormentis¹³ ornata,¹³ una compania thoracibus venandis columna¹⁴ pedestri expedita.¹⁴

Battalio pedestris constat e praetorio, munitorum gradu,¹⁵ tribus companiis sclopetariis, una compania, quae sclopetis¹⁶ machinalibus¹⁶ utitur, impedimentisque proeliantibus necessariis i. e. quinque culinibus castrensibus, uno curru saucius recipiendis, singulis plaustris ad instrumenta et armorum fabri et munitorum portanda. Gravia arma battalionis non in omnibus terris paria sunt. Tres quattuorve ordines sive decuriae efficiunt agmen, tria quattuorve agmina companiam. Ordo sive decuria igitur infima est exercitus totius unitas.

Officiariorum¹⁷ sunt quattuor classes: 1a) locumtenens,¹⁸ medicus assistens, veterinarius; b) locumtenens superior, medicus superior, veterinarius superior; 2) capitaneus,¹⁹ magister equitum, medicus²⁰ praetorii,²⁰ veterinarius praetorii; 3a) maior,²¹ praetorii medicus superior, praetorii veterinarius superior; b) colonellus²² locumtenens,²² campimedicus superior, campiveterinarius superior; c) colonellus, colonellus medicus, colonellus veterinarius; 4a) generalis²³ maior,²³ generalis medicus, generalis veterinarius; b) generalis²⁴ locumtenens,²⁴ generalis praetorii medicus, generalis praetorii veterinarius; c) generalis peditum (equitum, tormentariorum, munitorum, thoracatorum, renuntiorum), generalis superior praetorii medicus, generalis superior praetorii veterinarius; d) generalis²⁵ colonellus,²⁵ e) generalis²⁶ campimareschallus.²⁶

¹ véd- v. haderő = Wehrmacht = force armée ² felderítő különítmény = Aufklärungsabteilung = détachement d'éclairage ³ tüzér = Artillerist = Artillerie ⁴ páncélfelhardtő = Panzerabwehr = contre blindage ⁵ utászászlóalj = Pionierbataillon = bat. de génie ⁶ híradó = Nachrichten = d'information ⁷ kiegészítő egység = Ergänzungseinheit = unité complémentaire ⁸ utánpótlás = Nachschub = renfort ⁹ állatorvosi = Veterinär = vétérinaire ¹⁰ vezérkar = Stab = état-major ¹¹ szakasz = Zug = peloton ¹² motorkerékpároslövész = Kra(ftra)dschütze = tirailleur motocycliste ¹³ (ágyús) tüzérszázad = Geschützkompanie = compagnie d'artillerie ¹⁴ könnyű oszlop = leichte Kolonne = colonne légère ¹⁵ osztag = Staffel = section ¹⁶ gépfegyver = Maschinen-gewehr = mitrailleuse ¹⁷ tiszt = Offizier = officier ¹⁸ hadnagy = Leutnant = lieutenant ¹⁹ százados = Hauptmann = capitaine ²⁰ törzsorvos = Stabsarzt = médecin-major ²¹ őrnagy = Major = commandant ²² alezredes = Oberstleutnant = lieutenant-colonel ²³ vezérőrnagy = Generalmajor = général de brigade ²⁴ altábornagy = Generalleutnant = général de division ²⁵ vezérezredes = Generaloberst = colonel-général ²⁶ tábornagy = Generalfeldmarschall = maréchal de camp

LECTORIBUS MINIMIS

Jocosa.

1. Discipulus dicit magistro: «Pater meus iussit me interrogare, libenterne ederes anserem,¹ domine magister.» Magister adnuit.² — Paucis diebus post magister discipulum interrogat: «Quid³ agit³ anser?» Discipulus respondet: «Interim anser sanus factus est.»

2. Magistra grandis⁴ natu⁴ puellis explicabat, quid tempus praesens, praeteritum, futurum significaret. Deinde interrogavit: «Quod tempus est, si dico: *pulchra sum?*» Una ex puellis maligne⁵ respondit: «Praeteritum.»

3. Magistro interroganti: «Quid gravissimum⁶ factum est anno p. Cr. n. 1918?», respondit quidam discipulus: «Hoc anno natus sum.»

4. Magister hanc quaestionem discipulo ponit: «Pater tuus proficiscitur Romā ad Neapolim versus et facit singulis horis iter 5 chilometrorum. Patruus⁷ tuus abit horā post et singulis horis viam⁸ 6 chilometrorum carpit⁸. Quaeritur, ubi ambo inter se conveniant?» Puer respondet: «In caupona.»⁹

5. Tabernae¹⁰ sutrinae¹⁰ alumnus¹⁰ cenam accipit frustulum¹¹ carnis¹² assae,¹² quam ob rem lacrimas effundit. Sutor interrogat eum, cur flectat. Puer respondet: «Doleo, quod tam minimi frustuli causā bos magnus caesus est.»

Jul. Holpert disc. gymn. Cisterc. Bp.

¹ liba = Gans = oie ² igenlőleg bólint = bejahend zunicken = faire signe de la tête ³ hogy van? = wie geht es? = comment il se porte ⁴ koros = bejahrt = âgé ⁵ rosszmájúan = böswillig = malicieusement ⁶ fontos = wichtig = important ⁷ nagybátya = Onkel = oncle ⁸ iter facit ⁹ kocsmá = Gasthaus = taverne ¹⁰ cipészinas = Schusterjunge = apprenti cordonnier ¹¹ falat = Bissen = bouchée ¹² sült (hús) = Braten = rôti

1. Magister: Discipuli dicite mihi, unde veniat ros!¹ — Classis tota facit solus parvulus Ioannes laete respondet: «Orbis terrarum valde cito versatur, itaque sudat?»²

2. Magister: Quando opportunissimum est tempus ad poma³ carpenda?³ — Discipulus: Cum dominus et canis non sunt domi.

3. Parvulus filius obiectis oculis stat ante speculum.⁴ Mater: Quid facis, Ioannes? — Ioannes: Specto meam faciem. — Mater: Quomodo? Cur oculos obtegis? — Ioannes: Quia specto, qualis sim dormiens.

4. Iudex: Non pudet te? Iam vicesimum stas hic ante iudicem. — Reus: Domine iudex, tu hic agis totam vitam, tibi tamen ego nihil obiicio.⁶

5. Magister: Dic mihi, Iohannes, quot sint 7×7 (septies septena?) — Ioannes tacet. — Magister: Nescis? Tum dic ei tu, Demetri! — Demetrius: Quaeso, domine magister, cum eo non colloquor, nam irascor⁷ ei.

Ioannes Csopej

disc. gymn. Russinorum Munkacsensis.

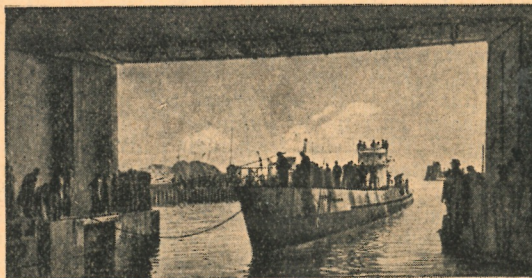
1. Ladislaus in urbe ambulans forte amico ignoto obviam⁸ it,⁸ a quo ita salutatur: «Salve Ladislae! Ex⁹ mille annis te non vidi. Quomodo vales?» Postquam collocuti sunt, ignotus vales dicit et abit. Ladislaus diu cogitat, sed nescit, quis ille sit. Postremo dicit sibi: «Ex mille annis me non vidit, ergo ille forsitan Arpadus Dux est!»

2. Quinque simii¹⁰ in arbore sedebant: pater, mater, filius, avus,¹¹ avia.¹¹ Stultitia parvi simii omnibus aliis notissima erat. Aliquando tam horrida procella¹² orta est, ut simii de arbore deciderent. Cum procella furere desiit,¹³ simiolus exclamavit: «Hercle, octo sumus!» Cur octo dixit simiolus?

Quia nesciebat numerare.

Daisy Szijjas disc. Angelani Bp.

¹ harmat = Tau = rosée ² izzad = schwitzen = suer
³ gyümölcszedés = Obst pflücken = cueillir des fruits
⁴ tükör = Spiegel = miroir ⁵ vádlott = Angeklagter = accusé
⁶ szemére vet = vorwerfen = faire des reproches
⁷ haragszik = zürnen = être fâché ⁸ találkozik = be-
gegnen = rencontrer ⁹ óta = seit = depuis ¹⁰ majom =
Affe = singe ¹¹ nagyapa, nagyanya = Großvater, Groß-
mutter = grand-père, grand-mère ¹² szélvész = Sturm-
wind = ouragan ¹³ megszűnt = aufhören = ne plus

Navis submarina in receptaculum litorale redit.

Carmina popularia Hungarica.

Latine reddidit dr. Ios. Tóth (Pestszentlőrinc).

1.* *Dicor dari meae columbae haud unquam,
Dicor dari meae columbae haud unquam:
Magis dor alteri
Sex boves et nigram mastrucam habenti.*

*Sed spectat leniter mea me voluptas,
Sed spectat leniter mea me voluptas;
Si mi det osculum,
Certe non mutem bis sex bovis illum.*

2.* *Abii pulchrā patriā,
Clarā parvā Hungariā.
Respexi de flexu viae,
Fluunt oculis lacrimae.*

*Deus, da iam hospitium,
Fastidio exsilium,
Sum in terris peregrinis
Diu noctuque flebilis.*

3.* *Videbo mox diem eam:
Flens praeteris domum meam,
Postem portae amplecteris,
Cuius dominum deflebis.*

*Videbo mox diem eam:
Flens praeteris domum meam,
Cum tacere prorsus nolim,
Loquar, sed non sicut olim.*

*Ad melodiam: ¹ Azt mondják nem adnak engem galambomnak, ² Elindultam szép hazámból, ³ Megérem még azt az időt.

Precatio Hungarica novissima.

Campana meridiana ubique in Hungaria pulsatur. Hic sonitus campanarum virorum fortissimorum Albae Graecae (= Bellogradiensium) commonefacit nos. Reminiscamur etiam heroum viventium, Hungarus enim iterum pugnat. Defensio salutis suae dedit ei arma in manus, quae ille fortiter accepit. Pro finibus patriae vita militis Hungarici in summo periculo est. Supplicemus pro iis et pro iis, quos domi relictos amat. Oremus Deum, ut arma bona Hungarica et vitam carissimam Hungaricam defendat.

Éva Kékési et Veronica Wohl disc. Veresiani Bp.

De audacia viri ingeniosi. Dionysius, tyrannus Siciliae, hospes¹ in poësi fuit. Aulici² adulantes³ versus, quos tyrannus iis libenter recitabat, admirabantur. Solus Philoxenes, vir doctus, diligens veritatis, versus tyranni reprehendere⁴ audebat. Tyrannus ob hanc irreverentiam⁵ irā incensus Philoxenem ad remum⁶ publicae⁶ triremis⁶ dedit⁶. Post amici Philoxenis iram regis lenivere et missionem⁷ poëtae impetraverunt. Dionysius eum denuo ad cenam vocavit, et aliquando iterum novum carmen suum recitans Philoxenem invitavit, ut sententiam de versibus suis diceret. Tum vir doctus et ingeniosus sine ulla mora se ad praetorianos⁸ vertit et: «Ducite me, inquit, denuo ad remum!»

¹ műkedvelő = Dilettant = amateur ² udvaronc = Höfling = courtisan ³ hízeleg = schmeicheln = flatter ⁴ kifogásolni = tadeln = blämer ⁵ tiszteletlenség = Respektlosigkeit = manque de respect ⁶ gályára küldte = schickte auf die Galeeren = condamna au galères ⁷ szabadonbocsátását = Freilassung = mise en liberté ⁸ testőr = Leibgardist = garde du corps

De fodinis¹ auri¹ Transsilvaniae. Aurum Transsilvaniae iam a Romanis fodiebatur. Sedes celeberrima fodinarum¹ aurariorum¹ in valle Abrud erat, locus autem amplissimus et florentissimus rei metallicae² Alburnus Maior, qui nunc Verespatak dicitur. In quodam monte huius regionis cuniculi³ et antra inventa sunt, in his autem tabulae ceratae, quae indicia⁴ iucunda⁴ de vita et opera metallicorum⁵ Romanorum continent. E viginti quinque tabulis ceratis apparet oppidum hodiernum Verespatak profecto loco Alburni Maioris situm esse, et in hac regione Pirustas e Dalmatia ortos metallicos claros iam a Traiano imperatore deductos⁶ laboravisse. Tabula cerata ultima anno CLXVII-o p. Chr. n. scripta est, itaque hoc anno tabulae in antris conditae sunt, certe inter tumultus bellorum contra Marcomanos Marco Aurelio imperatore. Fodinae auri Romanae etiam in Offenbánya, Vörösbánya et in monte Arina erant; ceterum in fluvio «Aureo» («Aranyos») etiam aurum lavabatur. Sedes administrationis metallorum¹ auri¹ in Zalatna fuit, quod Ampelum a Romanis nominabatur, et nullum auri metallum habuit. Procurator⁷ aurariorum ab saeculo secundo dignitatem ministri habebat; conductores⁸ metallorum collegium aurariorum⁹ constituebant.

Dionysius Kövendi (Kunszentmiklós).

¹ aranybánya = Goldgrube = mine d'or ² bányász = Bergarbeiter = mineurs ³ letelepít = ansiedeln = établir ⁴ director ⁵ bérlő = Pächter = fermiers ⁶ aranybányászok = Goldbergleute = mineurs d'or

Minen = mines ⁴ érdekes adatok = interessante Angaben = indications intéressantes ⁵ bányász = Bergarbeiter = mineurs ⁶ letelepít = ansiedeln = établir ⁷ director ⁸ bérlő = Pächter = fermiers ⁹ aranybányászok = Goldbergleute = mineurs d'or

LECTORIBUS MAIORIBUS

Vivum Latinum.

Ludi scenici Latini. Hoc quoque anno fecimus ludos scenicos Latinos in societate discipularum. Iam pridem magno cum ardore animi comparavimus fabulam agendam, cuius materiam ex Aeneide, opere Vergilii sumpsimus. Viribus unitis studuimus illa hora brevi et magistris carissimis et amicis nostris voluptatem afferre. Dolendum est, quod imaginem luce pictam vestes antiquas ostendentem non misimus, quam propter tempestatem belli ad spectacula minus idoneam parare nequivimus. Praeter tres fabellas, quae inscribuntur: «1. Neptunus. 2. Troiani Carthaginem adveniunt. 3. Allecto.» declamationes diversae et cantus Horatii variabant actionem nostram. *Margaretha Bella disc. Angelani Scarabantini.*

†
PAX

Die 28. Februarii anno D. 1942.
post diuturnam infirmitatem placide in Domino obdormivit

R. P. D. VALENTINUS FEHÉR

Monachus et Presbyter Congregationis Hungaricae Ordinis S. Benedicti aetatis suae anno 50. professionis 28. sacerdotii 25.

Animam dilecti confratris nostri suffragiis fraternalis enixe commendamus ad paria caritatis officia paratissimi.

Pie Iesu Domine dona ei requiem!

Chrysostomus

archiabbas S. Martini de S. Monte Pannoniae, Praeses Congregationis Hungaricae.

Librorum recensio.

Plautus: A hetvenkedő katona. (*Miles gloriosus*). Három ezüst (*Trinummus*). Fordította Devecseri Gábor. A bevezetést írta Huszti József. Parthenon, 1942. Pag. 254. Pretium P. 7, 40. Habuerimus licet iam omnes fabulas a Gregorio Csiky Hungarice versas, sed eas iam obsoletas, et cultiori elegantiae minus congruentes. Maxime igitur nova interpretatione opus erat, quam Gabriel Devecseri unus ex excellentissimis neotericorum poëtarum suscepit et luculente absolvit. In Gabriele Devecseri, qui iam hymnis Homericis et Catulli carminibus in Hungaricum versis satis nobilitatus erat, poëta ingeniosus et philologus diligens felicem et opportunam coierunt societatem neque mirum est, si eius fabularum Plautinarum interpretatio prosperrime cessit. Est enim quamvis volubilis, tamen concisa et minime hiulca, ioca et lepores Plautinos sollerter et ita reddens, ne in trivii sordes et in facetias delabatur

neque nimis moderna, sed talis, quae Plauti ingenium redeoat, ut ita dicam sit Plautinissima.

Hanc interpretationem Iosephus Huszti, universitatis professor prosecutus est disputatione condigna, docta et ingeniosa, qua omnia scitu digna de Plauto comprehenduntur. Disputatur enim hic de Plauti vita, de fabula palliata, de Plauti fabulis, eorumque exemplis Graecis et horum contaminatione, de fabula palliata post Plautum, de Terentio, de fabulis palliatis litterarum orbis terrarum. Comparationem Plauti et Terentii tam eximie scriptam non meminisse me usquam legisse. Oratio disputationis est vegeta vigorisque plena, referta subtiliter et ingeniose animadversis et observatis, acute cogitatis, quae ex eius ingenio, cuius acumine maxime pollet, quasi scintillae mentis emicant et coruscant et tamquam flammantia fulgura in nocturnis tenebris res subito collustrant. Certe scio fore, ut hoc libro numerus fautorum et amatorum litterarum antiquarum non mediocriter amplificetur.

Frideczky József, Roma aeterna. Budapest, Sz. István-Társulat. Pag. 245. Pretium P. 4, 80. Hanc fabulosam narrationem legentibus tempora expanduntur, quibus res Romanae sursum deorsum versae lababant et nutabant. Romanae tragoedia cito gradu ad exitum, immo ferale exitium properabat, ut tandem in illud, quod vocatur medium aevum, delaberetur. Caesares Romaniam desiderant summam rerum regere. Roma devicta et eversa victrix Gothorum gens Romanis imperitabat. Post Theodorici tolerabilia tempora et breve et fluxum Iustiniani in Italia regnum Totila duce Gothi Graecis expulsis tota Italia potius Roma deleta palantes et latrocinantis hostiliter grassantur. Ubique strages occisorum, fames esurientium, desperatio omnium. Sed ex coelo atris nubibus obducto lux nova emergit: lux Christiana. Haec fere ista fabulosa historia narratur. Personae autem, quae in hac narratione partes agunt, sunt quaedam certae, verae et historicae, ut Theodoricus, Cassiodorus, Boëthius, I. Theodora, Belisarius S. Benedictus, aliae vero ut Theoprobis, Glyceria, Valeria ficticiae, verum et historicae et commenticiae temporum suorum moribus assimilatae sunt tanta historiae fide, ut scriptor libri fontes, ex quibus hausisset, indicaverit. Quamquam is ut dixi, se historicae fidei addidit, tamen homines suco et sanguine vigentes ac vitam spirantes induxit, ut comminus cernere et quasi digitis contractare queas. Fabulandi mira iucunditas. Loca et rerum natura tanto vigore tamque vegetis coloribus tamque vivacibus efficacibusque pingendi delenimentis exprimuntur, ut iucundissimi affectus in legentium animis et motus exciantur.

Lectores libri ex lectione huius libri scientiam historicam et voluptatem haurient haud parvam. *L. Ács* Bp.

Gondán Felicián dr.: Magyar nemzeti összefoglaló irodalomtörténet napjainkig. VIII. bővített kiadás, Szent-gothárd, 1942. Szerző kiadása. Pretium P 2.80.

Liber auctoris de re litteraria Hungarica optime meriti in 92 capitibus complectitur conspectum totius rei publicae litterariae in Hungaria integra et in Hungaria Trianonica mutilata, in partibusque ejus abscissis sc. in Erdély, in Felvidék et in Délvidék, et describit evolutionem specierum litterariorum, generisque hungarica arte dicendi. Praecipue nos delectantur imagines rotundae et vivae de spiritu christiano (cath. et protest.) rei litterariae Hungaricae, de sensibus familiaribus et poëticis populi Hungarici. Iuventutis sexus feminini vero vel maxime interest, quomodo capita de influxu animae femininae in poësim Hungaricam epicam et lyricam et dramaticam auctor belle concinnaverit. — Librum in usu utriusque sexus iuventutis studiosae iam per *triginta* annos frequentatum, in nova editione sua reducem nos quoque lectoribus nostris commendamus eo magis, quia auctor partem tertiam pretii ad sodales pauperes hisce temporibus bellicosis adiuvandos iuventuti committit.

nn.

AENIGMATA.

Solutiones aenigmatum numeri VI. (m. Febr.):

1. Roma locuta, causa finita. Mundus vult decipi, ergo decipiatur. — 2. Nefas, erit, fio, at, s. — 3. Filia 5 ova gallinacea et 4 anserina emit. Pretium est ovi gallinae 4, anserini autem 6 nummuli. — 4. Carina, Acamas, Lucani, Parcae, Africa. — 5. Manus, Manes, canes, cades, cedes, pedes. — 6. Neces, noces, voces, voves, boves. — 7. Metus, ritus, Ilias, iuxta, stola: Tarquinius. — 8. Dico, laudatio, intra, sint, migro, Martius: Sic transit gloria mundi. — 9. Num, Ida: Numida. — 10. Inimicus, Lupercal, advocere, ablegare, infantis, tumultus, Horatius, potestas: Iuventus. — 11. Novis, ovis, vis, is, s, os, ros, Iros, viros. — 12. *Ad libram*: 1. Mendacem oportet esse memorem. 6. In. 7. Ire. 8. Oderep (peredo). 10. Milo. 12. Beo. 13. (R)etu (uter). 14. Ae. 15. Recurrit. 17. Eure. *Ad perpendicularum*: 1. Mi. 2. En. 3. Dido. 4. Are(a). 5. Cerberus. 8. Olucam (maculo). 9. Ee. 11. Ite. 14. Ares. 16. Ire.

Aenigmata recte dissolverunt: I. Mosonyi (*Giselmanum*), Paulus Dobó (*Berzsenyanum*), Stephanus Molnár (*Maddachianum*), Ladislaus Várady (*Fajianum*), V. Árvay, Pr. Baráth, M. Bartha, E. Böhm, P. Cholnoky, H. Eckhardt, T. Elekes, L. Faust, I. Fáy, Cl. Göbner, V. Hoffmann, N. Horváth, S. Kálmán, Gr. Kerényi, M. Kertész, E. Kis, H. Korompay, Maria Kossaczky, E. Madocsay, G. Margittay, M. Pieke, S. Pollacsek, I. Ruitz, G. Schlosser, E. Soltész, E. Somogyi, M. Székely, A. Sziberth, Au. Turner, S. Vadász, I. Vaszkó (*Szilágyianum*), G. Moldoványi (*Verbőczyanum*), G. Marosszéky, C. Lesskó, M. Horváth, C. Madarassy, E. Szentendrey, G. Germán, M. Hunyor, L. Rakovszky, V. Szilávik, M. Révy, A. Fridli, S. Szalay, A. Úrményi, E. Bechine, M. Blandl, M. Dischka, E. Bányai, C. Bauer, I. Trombitás, E. Szál, A. Salamon, Maria Göntér, S. Mihályi, A. Takáts (*Angelmanum*), fratres Mayer (*gymn. Archiep.*), E. Havas, St. Grósz, I. Kozma (*Scholae Piae*), Eva Brámer, S. Frank, J. Györgyey, Cl. Hajdú, E. König, E. Schlinger, C. Szécsi, E. Weisz (*Veresianum*), Ida Ajtay, M. Árvay, E. Bánlaky, E. Battlay, E. Belle, M. Bókay, sorores Bolza, A. Bródy, M. Demkó, C. Dobó, M. Farkas, M. Frank, E. Gerő, E. Hajós, M. Hankovszky, E. Keresztes, S. Kéler, E. Kiszely, M. Kmety, E. Kolozár, L. Lippert, E. Jug. Miskey, A. Pálffy, C. Szabolcs, M. Szalay, U. Szesztopal, M. Wahlner, M. Ziegler, S. Ruzicska (*Sophianum*), Z. Bíró (*gymn. conf. Helv.*) *Budapestinenses*. — St. Berényi, A. B. Szabó, J. Bugyi, M. Csernák, Fr. Fekete, L. Falábú, Stephanus Garamvölgyi, V. Ibolya, J. Jancsó, J. Kárász, St. K. Nagy, Ae. Laukó, Fr. Magyar, E. Palásti, Zoltanus Pálffy, C. Pándy, S. Rácz, M. Röhla, L. Scherg, St. Szász, St. Udvardi, Fr. Váczi, St. Vass, M. D. Vass, A. Zsoldos, J. Weinberger *Szentesienses*. Frid. Kreiner *M.-Cannissanus*. Franciscus Gyulai, E. Rafael *Claudiopolitani*. Liliána Aszódi, M. Balázs *Szolnokienses*. — Iosephus Kerék *Dombóvarienses*. Ludovicus Horti *Jászberényiensis*. L. Kazimir (*Fraterianum*) *Miskolcienses*. Antonius Kelbert, J. Schmidt, G. Tóth *Mohacsienses*. Elisabetha Kiss, E. Pintér, I. Sipos, M. Árh, M. Böleskei, E. Schmidt (*Angelmanum*) *Scarabantineae*. A. Horváth (*Klauzalianum*) *Szegedinensis*. M. Böhm *Zalaegerszegiensis*. Zoltanus Laffers *Ginsiensis*. M. Csengery, Lenke Csurilla, M. Koch, M. Krajcsik, J. Molnár, sorores Nagy, H. Pintér, V. Schág, Pr. Szinay, E. Tóth, I. Szabó, H. Csák, C. Gombos, H. Kántor, E. Bagossy, Cl. Kató, M. Török (*Szilágyianum*) *M.-Varadinenses*. — Ladislaus Balogh, A. Berecz, St. Bolla, E. Boross, Z. Gaál, N. Hörömpöly, O. Pálos, J. Gerbemós (*Maurinum*) *Paepenses*.

Crassis litteris indicantur, quibus praemia ab Societate Mag. Cath. Med. Schol. dono data sorte obvenerunt.

1—2. Ad saltum equulei.

cur-	scu-	un-		di-	mor-	hor-	
in	Est	van-	trun-	in	Con-	ca-	est
la	cus	bu-	cum.	tis	me-	vim	tis.
ar-	dus	non		tra	men	non.	

Petrus Paulus Primavera disc. Lucanensis (Helvetia).

3—4. Quadrata magica.

	1	2	3	4			
1					O	O	O
2					O	S	R
3					R	R	N
4					I	I	V

D E E E
E E N S
S S S S
S U U U

1. Decoro, exorno.	Omnipotens.
2. Puto, credo.	Gladio (abl).
3. Comperi, certior factus sum.	Usurpatio.
4. Litoribus..	Pronomen reflexivum.
- Ladislaus Arany*
disc. Verbóczyani Bp.
- Georgius Szabados*
disc. Dombovariensis.

5. Pyramis.

1	Consonans.
2 1	Suffixum, exitus verborum.
3 2 1	Porcus.
4 3 2 1	Usurpatio, exercitatio.
5 4 3 2 1	Gaudium parvulorum.
6 5 4 3 2 1	Ludibrio habitus.
- Ilsa Mosonyi* disc. Giselani Bp

6—7. Rebus.

G A L L I A D u I

Frid. Kreiner disc. Sch. Piarum *Erv. Rafael* disc. gymn.
M.-Canissanarum. Unit. Claudiopolitani.

8. Acrostichum.

• gregius	• oma	• anus	• alus
• igeo	• bur	• rcus	• tiam
• ana	• ostis	• eptunus	• aepe
• ddo	• nus	• bi	• oga

Si litteras initiales recte inveneris, proverbium notum accipies. *Antonius Mislzay* disc. Zrinyiani Bp.

9. Numeris.

8, 6, 2, 17, 10	Membrum corporis humani.
19, 20, 18, 15, 9, 10	Pars anni calida.
3, 13, 5, 16, 4, 10	Ramulus arboris praecisus.
1, 12, 12, 11, 16	Illinc, inde.
7, 19, 14, 6	Bestia parva aquatilis.
- Litterae 1—20 proverbium notum dant.

Bela Árkosi disc. Cisterciensium Bp.

10. Aenigma arithmeticum.

Quomodo potest numerus 96 in 4 partes ita dividi, ut primae parti tribus additis, de secunda parte tribus deductis, tertia parte ter multiplicata, quarta parte divisa per tria: singulae summae additionis, deductionis, multiplicationis divisionis omnes pares inter se sint.

Ern. Hidvégi disc. gymn. conf. Helv. Bp.

11. Ex sententiis.

- , para bellum.
- , tamen est laudanda voluntas.
- a non lucendo.
- , temporis acti.
- iacta est.

Litterae initiales harum sententiarum explendarum dictatorem Romanum fortunatum indicant.

Ervinus Gárdosi disc. Berzsényiani Bp.

12. Crucigramma.

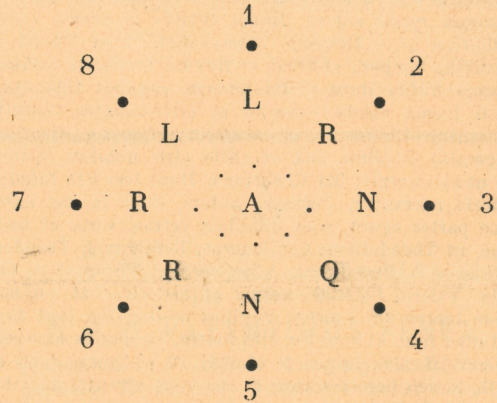
1		2	3		4
	⊗			⊗	
5					
6					
	⊗			⊗	
7			8		

Ad libram: 1. Spolium. 5. Opus subterraneum Tarquinii Superbi. 6. Levabo. 7. Necto, acu pingo. 8. Adverbium numerale.

Ad perpendicularum: 1. Instrumentum crinibus comendis. 2. Frater Dianae. 3. Exhalat. 4. Diligimur.

Fabius Ferrari disc. Lucanensis (Helvetia).

13. Aenigma stellare.

1. Pronomen demonstrativum. 2. Vas. 3. Via sanguinis in corpore animalium. 4. Bestia utilis. 5. Numerus ordinalis. 6. Numerus cardinalis. 7. Bestia rapax. 8. Unica. — Litterae initiales octo vocabulorum, quorum littera extrema communis in centro posita est, rem nobis carissimam indicant.

Ern. Réti disc. Dombovárensis.

Nota. Lectoribus minimus: 1—8, mediis et maioribus 9—13. — Quisquis aenigmatum tot solvat, quantum potest. Etiam unum solum aenigma solventibus praemium petere licet. Discipuli eiusdem scholae solutiones a professore suo collectas in communi involucro epistolae ad moderatorem *J. Wagner* (Budapest, XI., *Lágymányosítva* 20.) mittant.

Terminus solutionum; Calendae Iuniae.

Epistolia officialia.

Mense Martio 47 socii et discipuli opusculis omnis generis revera me obruerunt, quorum ne dimidium quidem publicare possum. Quare omnes orantur, ne longa manuscripta ad me mittant. — Die Iosephi et ante ferias Paschales multas gratulationes epistolasque salutatorias accepi, pro quibus caris nostris lectoribus sociisque gratias ago quam maximas. — *M. A. Bencze, E. Gyopáros, M. Bella.* Vobis, carissimae, singularis a me debetur gratia nec non laus vestrae humanitati litterarum tam pulchra latinitate scriptarum. Valete!